

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Національного університету «Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка»
доктору педагогічних наук, професору
Плачинді Тетяні Степанівні

ВІДГУК

офіційного опонента докторки педагогічних наук, професора, завідувачки кафедри фітнесу і адаптивного спорту факультету фізичної культури і спорту Українського державного університету імені Михайла Драгоманова Сущенко Людмили Петрівни на дисертаційне дослідження Йопи Тетяни Володимирівни на тему: **«Формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності»**, що подано на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Актуальність теми зумовлена сучасними суспільними викликами, пов'язаними зі збереженням і зміцненням здоров'я населення України, необхідністю підвищення рівня рухової активності різних верств населення, поширенням хронічних неінфекційних захворювань, наслідками воєнних дій та потребою у відновленні фізичного й психічного здоров'я громадян. За таких умов особливої ваги набуває професійна діяльність фахівців з фізичної культури і спорту, здатних ефективно використовувати сучасні здоров'язбережувальні технології у процесі фізичного виховання, спортивної підготовки, фітнесу, адаптивного спорту та фізкультурно-оздоровчої діяльності.

Сучасна система вищої освіти орієнтована на компетентнісну модель підготовки фахівців, що передбачає не лише оволодіння професійними знаннями й уміннями, а й формування готовності до практичного застосування інноваційних технологій, спрямованих на збереження, зміцнення та відновлення здоров'я людини. Водночас аналіз практики професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту свідчить, що рівень сформованості їхньої готовності до використання здоров'язбережувальних технологій не завжди відповідає сучасним вимогам роботодавців, професійного стандарту та потребам суспільства.

Особливої актуальності проблема набуває у зв'язку з реформуванням системи освіти України, впровадженням нових стандартів вищої освіти, розвитком інклюзивної освіти, адаптивного спорту, фізкультурно-спортивної реабілітації, а також розширенням сфери застосування здоров'язбережувальних технологій у роботі з дітьми, молоддю, людьми старшого віку, особами з інвалідністю, ветеранами війни та іншими категоріями населення. Це вимагає

підготовки висококваліфікованих фахівців, які володіють сучасними методами оцінювання стану здоров'я, проєктування оздоровчих програм, використання цифрових технологій, індивідуалізації фізичних навантажень та здійснення професійної діяльності на засадах здоров'язбереження.

Незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених професійній підготовці майбутніх фахівців фізичної культури і спорту, питання формування їхньої готовності до застосування здоров'язбережувальних технологій потребує подальшого теоретичного обґрунтування та практичного вдосконалення. Залишається актуальним визначення педагогічних умов, змісту, форм, методів і засобів професійної підготовки, які забезпечують формування відповідної готовності та ефективне впровадження здоров'язбережувальних технологій у майбутній професійній діяльності.

Отже, соціальна значущість проблеми, потреба вдосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту відповідно до сучасних вимог, а також недостатня розробленість окремих аспектів формування їхньої готовності до застосування здоров'язбережувальних технологій зумовлюють актуальність обраної теми дослідження.

Дисертацію підготовлено відповідно до теми науково-дослідницької роботи кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» – «Теорія і технології здоров'язбереження» (державний реєстраційний номер 0117U003246).

Тема роботи затверджена рішенням вченої ради Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (протокол № 20 від 29 листопада 2022 року).

Вважаємо, що дисертанткою цілком правильно визначено предмет дослідження – організаційно-педагогічна модель формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні, розробленні й експериментальній перевірці організаційно-педагогічної моделі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності.

З позитивного боку слід відзначити, що дисертаційне дослідження вирізняється високим рівнем наукової культури, логічністю побудови, методологічною обґрунтованістю та практичною спрямованістю.

Позитивної оцінки заслуговує ґрунтовний аналіз наукових джерел, який свідчить про високий рівень обізнаності автора із сучасними тенденціями розвитку педагогічної науки. Узагальнення результатів досліджень українських і зарубіжних учених дозволило не лише систематизувати існуючі підходи до розуміння проблеми, а й визначити напрями її подальшого наукового осмислення. Особливо цінним є те, що авторка не обмежилася описом наукових позицій, а здійснила їх критичний аналіз, виявила суперечності й окреслила шляхи їх подолання.

Безумовною перевагою дисертації є уточнення понятійно-категоріального апарату дослідження. Авторкою змістовно розкрито сутність понять «готовність»,

«готовність до професійної діяльності», «здоров'язбережувальні технології», «готовність до застосування здоров'язбережувальних технологій», що дозволило сформулювати цілісне наукове бачення досліджуваної проблеми. Запропоноване визначення готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій як інтегративного особистісного утворення, що поєднує мотиваційно-ціннісні орієнтації, професійні знання, практичні вміння, рефлексивні здібності та готовність до професійного саморозвитку, є науково обґрунтованим, логічно виваженим і відповідає сучасним вимогам професійної освіти.

На особливу увагу заслуговує проведений аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій. Авторкою переконливо доведено, що сучасна система підготовки фахівців повинна бути орієнтована не лише на формування професійних компетентностей, а й на розвиток відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, уміння використовувати сучасні здоров'язбережувальні технології в різних напрямках професійної діяльності. Висновки, зроблені на основі порівняльного аналізу, мають не лише теоретичне, а й практичне значення для модернізації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Одним із найвагоміших здобутків дослідження є розроблення організаційно-педагогічної моделі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій. Запропонована модель характеризується системністю, цілісністю, логічною завершеністю та практичною орієнтованістю. Її структура є науково обґрунтованою та включає взаємопов'язані цільовий, змістово-організаційний і результативний блоки, що забезпечують послідовність і комплексність формування професійної готовності здобувачів освіти. Важливо, що модель побудована на засадах системного, компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого та міждисциплінарного підходів, що відповідає сучасним тенденціям розвитку педагогічної науки та практики.

Схвальної оцінки заслуговує визначення критеріїв, показників і рівнів сформованості готовності майбутніх фахівців до застосування здоров'язбережувальних технологій. Авторкою чітко охарактеризовано високий, середній та низький рівні сформованості досліджуваної готовності, що сприяє об'єктивності оцінювання результатів педагогічного експерименту та може бути використано у подальших наукових дослідженнях.

Позитивно слід оцінити організацію та проведення педагогічного експерименту. На констатувальному етапі здійснено ґрунтовний аналіз вихідного рівня сформованості готовності майбутніх фахівців до застосування здоров'язбережувальних технологій, що дозволило обґрунтувати необхідність розроблення організаційно-педагогічної моделі та визначити напрями її практичної реалізації.

Особливої уваги заслуговує зміст формувального етапу експерименту, у процесі якого було реалізовано комплекс педагогічних умов, спрямованих на розвиток професійної мотивації здобувачів вищої освіти, поглиблення їхніх знань,

удосконалення практичних умінь і навичок, розвиток рефлексивного мислення та здатності застосовувати сучасні здоров'язбережувальні технології у майбутній професійній діяльності. Важливо, що автором використано сучасні інтерактивні, активні та компетентісно орієнтовані методи навчання, які забезпечують активізацію пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Достовірність висновків забезпечується використанням сучасних методів педагогічного дослідження, достатньою кількістю експериментального матеріалу та належною статистичною обробкою отриманих результатів.

Безперечною перевагою дисертації є її наукова новизна. Особливо важливим є те, що вперше теоретично обґрунтовано й розроблено організаційно-педагогічну модель формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій, що ґрунтується на міждисциплінарному підході та практико-орієнтованих формах навчання; змістовим ядром запропонованої моделі є педагогічні умови (застосування інтерактивних методів навчання, забезпечення міждисциплінарного підходу до вивчення здоров'язбережувальних технологій, організація практико-орієнтованої підготовки, формування мотиваційно-ціннісного ставлення до здоров'я та здорового способу життя), реалізація яких забезпечує цілісне формування мотиваційно-ціннісного, знаннєво-аналітичного, операційно-діяльнісного та рефлексивно-оцінювального компонентів готовності майбутніх фахівців.

Значною перевагою роботи є її виражена практична спрямованість. Практична цінність дослідження полягає у створенні навчально-методичного забезпечення професійної підготовки, розробленні методичних рекомендацій, навчально-методичних матеріалів, удосконаленні змісту освітніх компонентів і впровадженні організаційно-педагогічної моделі в освітній процес закладів вищої освіти. Запропоновані автором рекомендації можуть бути використані під час розроблення освітньо-професійних програм, навчальних планів, силабусів, підручників, навчальних посібників, методичних матеріалів, а також у системі підвищення кваліфікації педагогічних працівників і тренерів.

Варто особливо відзначити, що результати дисертаційного дослідження мають широкі перспективи практичного використання. Вони можуть бути успішно впроваджені не лише у процесі підготовки здобувачів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт», а й у професійній підготовці фахівців суміжних спеціальностей, діяльність яких пов'язана із фізичним вихованням, спортивною підготовкою, фітнесом, адаптивним спортом і здоров'язбережувальною діяльністю.

Результати дослідження пройшли відповідну апробацію (публікації, виступи на науково-практичних конференціях, семінарах), а також були впроваджені в освітній процес окремих закладів вищої освіти України, про що свідчать представлені довідки.

В анотації адекватно відображено зміст дисертації.

Вивчення наукового доробку Т.В.Йопи засвідчує її здатність до критичного аналізу наукової літератури й інтерпретації інформації, глибокого осмислення результатів, самостійності, гнучкості, глибини мислення, вміння

знаходити шляхи адекватного вирішення проблем.

Загалом дисертаційна робота справляє надзвичайно позитивне враження. Вона характеризується високим рівнем наукової аргументованості, чіткою логікою викладу матеріалу, методологічною цілісністю, достовірністю отриманих результатів та їхньою практичною значущістю. Отримані автором результати роблять вагомий внесок у розвиток теорії та методики професійної освіти, поглиблюють наукові уявлення про формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності та мають важливе значення для подальшого вдосконалення системи професійної підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно реалізовувати здоров'язбережувальну діяльність у сучасних умовах.

Оцінюючи позитивно дисертаційне дослідження Т.В. Йопи, вважаю за доцільне висловити окремі зауваження і побажання:

1. Окремі положення роботи мають дискусійний характер. Зокрема, певні міркування викликає формулювання об'єкта дослідження як «процесу фахової підготовки фахівців з фізичної культури і спорту». На нашу думку, більш конкретним і таким, що повною мірою відповідає змісту дисертаційного дослідження, могло б бути визначення: «об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх бакалаврів з фізичної культури і спорту у закладах вищої освіти». Така конкретизація чіткіше окреслює межі дослідження, його об'єкт та контингент учасників.

2. Доцільним було б ширше використати сучасні міжнародні нормативні документи та рекомендації провідних міжнародних організацій. Зважаючи на тематику дослідження, варто було б активніше залучити рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я (WHO), UNESCO, Європейської асоціації фізичного виховання та інших міжнародних інституцій щодо формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців. Це дозволило б посилити міжнародний контекст дослідження та підвищити рівень його наукової аргументованості.

3. Потребує певної конкретизації характеристика практико-орієнтованої підготовки майбутніх фахівців. Доцільно було б детальніше розкрити роль кожної бази практики у формуванні окремих компонентів готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності.

4. Авторкою достатньо ґрунтовно охарактеризовано методологічні засади, принципи, підходи та етапи реалізації організаційно-педагогічної моделі. Разом із тим, доцільно було б чіткіше відобразити функціональні взаємозв'язки між окремими структурними блоками моделі та логіку переходу від визначених педагогічних умов до кінцевого результату. Слід було показати зв'язок від мети до результату. Крім того, вважаємо, що результативний блок моделі потребує більш чіткого формулювання прогнозованого результату. На нашу думку, прогнозованим результатом реалізації організаційно-педагогічної моделі має бути позитивна динаміка сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій у

професійній діяльності, що повною мірою відповідає меті дослідження та відображає ефективність впровадження запропонованої моделі.

Висловлені зауваження мають переважно рекомендаційний і дискусійний характер, не знижують загальної високої оцінки дисертаційної роботи та не впливають на її наукову новизну, теоретичну і практичну цінність.

Дисертаційне дослідження Йопа Тетяни Володимирівни на тему: «Формування готовності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до застосування здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності» є самостійним та завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну,

практичне значення та здійснює свій внесок до розвитку теорії та методики професійної освіти. Обсяг, якість та оформлення роботи відповідає чинним вимогам «Порядку проведення експерименту з присудження наукового ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №167 від 06.03.2019 р. (зі змінами), а її автор Йопа Тетяна Володимирівна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Офіційний опонент :

докторка педагогічних наук, професорка,
завідувачка кафедри фітнесу і адаптивного спорту
факультету фізичної культури і спорту
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

Ощенко Людмила Петрівна

ІРЯЮ: зап. канцелярії Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова

ПИС 14 » 08 2026 р.